

Målnummer:	UM1802-07	Avdelning:	8
Avgörandedatum:	2008-05-23		
Rubrik:	Enbart den omständigheten att en person är statslös, tillhörande gruppen maktoumeen, innebär inte att personen ifråga kan anses vara flykting enligt 4 kap. 1 § utlänningslagen utan en individuell prövning i det enskilda fallet måste göras.		
Lagrum:	<ul style="list-style-type: none"> • 4 kap. 1 §, 2 §, 3 § och 4 § utlänningslagen (2005:716) • Artikel 9 i rådets direktiv 2004/83/EG om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och innehåll i det beviljade skyddet		
Rättsfall:	MIG 2007:12		

REFERAT

A ansökte om uppehålls- och arbetstillstånd, flyktingförklaring och resedokument den 28 oktober 2004. Till stöd för sin ansökan uppgav A att hon inte kunde återvända till Syrien eftersom hon riskerade att utsättas för tortyr eller annan förnedrande behandling och att även hinder mot verkställighet förelåg eftersom hon inte var syrisk medborgare. Hon anförde att hon gripits vid en demonstration den 13 mars 2004 då hon demonstrerade för kurdernas rättigheter. Hon fängslades i en månad innan hon släpptes den 10 april 2004. Under fängelsevistelsen misshandlades och trakasserades hon. Hon var rädd för att hon vid ett återvändande skulle gripas och sättas i fängelse på grund av att hon deltagit i demonstrationståget men även på grund av att hon varit borta ett tag.

Migrationsverket beslutade den 2 december 2005 att avslå A:s ansökan och att avvisa henne från Sverige med i huvudsak följande motivering. De flesta som arresterades under nämnda demonstrationståg har sedermera släppts. Politiskt aktiva personer, inte minst kurder, riskerar att utsättas för olika typer av trakasserier av myndigheterna, inklusive godtyckligt kvarhållande, misshandel under arrest, utpressning, hot etc. A har emellertid själv liksom flertalet andra kurder som greps i samband med demonstrationerna i mars 2004 släppts efter ett antal veckor. Efter frisläppandet har hon befunnit sig i Kamishly i över sex månader. A bedrev ingen politisk verksamhet. Inte heller har hon varit fängslad, frihetsberövad eller gripen vid något annat tillfälle. Enligt Migrationsverkets kännedom riskerar vanliga människor som inte är politiskt intressanta och inte har begått några brottsliga handlingar normalt ingenting i samband med inresa till Syrien. Mot bakgrund av detta ansågs A inte ha gjort sannolikt att hon skulle vara av sådant intresse för den syriska säkerhetstjänsten att hon vid ett återsändande till Syrien skulle riskera sådan förföljelse att hon var att anse som flykting. Vidare ansågs hon inte ha gjort sannolikt att hon skulle riskera att utsättas för tortyr eller sådan förnedrande behandling eller bestraffning att hon var att anse som skyddsbehövande i övrigt. Inte heller fanns det enligt Migrationsverkets mening anledning att tro att syriska myndigheter skulle vägra ta emot henne vid ett återsändande. Det fanns enligt verket inte någon grund för att ge henne uppehållstillstånd.

A överklagade Migrationsverkets beslut till migrationsdomstolen. Migrationsverket medgav bifall till överklagandet då A gjort sannolikt att hon var statslös kurd från Syrien tillhörande gruppen maktoumeen. Mot bakgrund

av den rådande situationen för denna grupp i Syrien skulle enbart omständigheten att A tillhörde gruppen medföra att hon skulle beviljas uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716).

Länsrätten i Stockholms län, migrationsdomstolen (2007-06-11, ordförande van der Stad och tre nämndemän), avslog överklagandet och ändrade beslutet endast på så sätt att A skulle utvisas samt anförde i huvudsak följande.

Migrationsverkets beslut är grundat på bestämmelser i den äldre utlänningslagen (1989:529). Enligt övergångsbestämmelserna till den nu gällande utlänningslagen (2005:716) upphörde den äldre lagen att gälla den 31 mars 2006, samtidigt som den nya lagen trädde i kraft. Migrationsdomstolen avgör därför målet enligt den nya utlänningslagen.

Flyktingar och skyddsbehövande i övrigt har rätt till uppehållstillstånd (5 kap. 1 § utlänningslagen). Med asyl avses ett uppehållstillstånd som beviljats en utlänning därför att han eller hon är flykting (1 kap. 3 § utlänningslagen). En flykting är en utlänning som befinner sig utanför det land som utlänningen är medborgare i, därför att han eller hon känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning eller på grund av kön, sexuell läggning eller annan tillhörighet till en viss samhällsgrupp, och inte kan, eller på grund av sin fruktan inte vill, begagna sig av detta lands skydd. Detta gäller oberoende av om det är landets myndigheter som är ansvariga för att utlänningen utsatts för förföljelse eller om dessa inte kan antas erbjuda trygghet mot förföljelse från enskilda. Som flykting skall även anses en utlänning som är statslös och som av ovan nämnda skäl befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare haft sin vanliga vistelseort, och inte kan, eller på grund av fruktan inte vill, återvända dit (4 kap. 1 § utlänningslagen). Om en flykting begär det, skall det antingen i samband med att uppehållstillstånd beviljas eller därefter förklaras att utlänningen är flykting (flyktingförklaring) (4 kap. 3 § utlänningslagen). För en flykting eller statslös får utfärdas en särskild passhandling för resor utanför Sverige (resedokument) (4 kap. 4 § utlänningslagen). Med skyddsbehövande i övrigt avses bland annat en utlänning som befinner sig utanför det land som utlänningen är medborgare i, därför att han eller hon känner välgrundad fruktan för att straffas med döden eller att utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Motsvarande gäller för en statslös utlänning som befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare har haft sin vanliga vistelseort (4 kap. 2 § utlänningslagen).

I Utrikesdepartementets rapport om situationen för mänskliga rättigheter i Syrien 2005 anges bl.a. följande (punkt 16). Kurderna är inte utsatta för direkt förföljelse men åtnjuter inte heller fulla minoritetsrättigheter. Till exempel får kurdiska inte användas som undervisningsspråk och kurders kulturella uttrycksmöjligheter begränsas. FN:s kommitté för mänskliga rättigheter har uttryckt oro över att statslösa kurder fortsatt inte kan folkbokföras och att de utsätts för diskriminering. De statslösa kurderna saknar en rad rättigheter som syriska medborgare, inklusive flertalet kurder, har. De statslösa kurderna betecknas antingen som ajanib eller maktoumeen. Framför allt de senare saknar en rad rättigheter. Dessa har inte rätt till id-kort som gör det möjligt att legalt resa utomlands. De kan inte ansöka om tillstånd att arbeta och har inte rätt att äga fast egendom, fordon eller näringsverksamhet. Eftersom de inte har tillgång till legal anställning har de inte heller tillgång till subventionerad allmän sjukvård. De har däremot tillgång till subventionerad akutsjukvård. De kan inte legalt ingå eller registrera äktenskap. Därför kan de inte heller legalt registrera sina barn. Detta medför i sin tur att barnen inte har rätt till skolgång. I praktiken ger dock i allmänhet myndigheterna maktoumeen tillgång till basutbildning.

I Utrikesdepartementets rapport anges vidare bl.a. följande. Det har under 2005 förekommit rapporter om dödsfall i förvar, tortyr och arresteringar av

kurder, inte minst de som gripits i samband med sammanstötningarna på etniska grunder i mars 2004. Sammanstötningarna ledde enligt officiella uppgifter till 25 personers död (flertalet av dem kurder men även syriska poliser) och ett okänt antal sårade. Flertalet av det stora antal kurder som arresterades i samband med oroligheterna i mars 2004 rapporteras ha släppts, bland annat i samband med en allmän presidentamnesti den 31 mars 2005 för personer som dömts för ett antal listade brott.

Det brittiska inrikesministeriet, Home Office, har i en rapport i oktober 2006 angett bl.a. följande (Country of Origin Information Report Syria avsnitt 18.02, 18.09 och 18.10). Av Syriens 18 miljoner invånare är uppskattningsvis 1,75 miljoner kurder. Av dessa är ungefär 300 000 statslösa. Landets kurder, särskilt de som kämpar för sitt folks politiska och medborgerliga rättigheter, har varit föremål för ökade påtryckningar från myndigheternas sida sedan oroligheterna i Kamishly i mars 2004. Eftersom statslösa kurder inte har möjlighet att få resedokument är deras enda möjlighet att lämna landet att använda sig av falska dokument eller människosmugglare. Detta medför en permanent exil och en risk för återsändande med åtföljande fängelsestraff i månader eller år under vilket de riskerar att behandlas illa eller torteras.

I en gemensam rapport från Dansk Flygtningehjælp och Udlændingeservice som publicerades i april 2007 anges bl.a. följande (Syria: Kurds, Honour-killings and Illegal Departure, Report from a fact finding mission to Damascus, s. 4, 5 och 6 samt avsnitt 5.3). Maktoumeen kan inte resa utomlands legalt. Om det kan visas att han eller hon har en bostad sedan tidigare och familj i Syrien kan återresa ske. 5 000 kurder arresterades i samband med oroligheterna i Kamishly den 13 mars 2004. Enligt UNHCR:s kontor i Damaskus är alla de som deltog i oroligheterna och som greps numera frisläppta.

I rapporten redogörs vidare för vad ett antal källor har uppgett beträffande vad som kan inträffa när någon som lämnat Syrien illegalt återvänder till landet. Enligt en högt uppsatt militär grips sådana personer och lämnas över till behöriga myndigheter. Straffet för att ha lämnat Syrien illegalt varierar enligt honom mellan böter och fängelse och det ankommer på en domstol att bestämma straffet. Enligt en lokal jurist bestraffas en illegal utresa normalt inte men personen förhörs i syfte att fastställa hans eller hennes identitet. Straffmaximum är enligt denna källa sex månaders fängelse. En ambassad i Damaskus har uppgett att den endast kände till ett fåtal fall där en syrisk medborgare eller en person bosatt i Syrien hade bestraffats enbart för att ha sökt asyl utomlands. Enligt ambassaden betraktar syriska myndigheter en ansökan om asyl inte som ett uttryck för en aktivitet riktad mot regimen. En annan ambassad i Damaskus har uppgett att personer som lämnat Syrien illegalt grips och förhörs vid återvändande. Den kände inte till några fall där en illegal utresa hade bestraffats. Ytterligare en ambassad i Damaskus har uppgett att personer som lämnat Syrien illegalt vid ett återvändande generellt grips och förhörs av säkerhetstjänsten under en period som sträcker sig från några dagar till 2-3 veckor. Under denna tid kan misshandel förekomma. En människorättsorganisation har uppgett att återvändande kan leda till problem för människorättsaktivister och politiskt aktiva, inklusive kurder som är politiskt aktiva, om de syriska myndigheterna redan känner till personerna. En kurdisk representant har uppgett att kurder som återvänder till Syrien efter att ha lämnat landet illegalt kan arresteras. Risker att arresteras beror enligt denna källa på hur mycket myndigheterna känner till om den återvändande personens aktiviteter.

Migrationsverket har funnit det sannolikt att A är statslös kurd från Syrien tillhörande befolkningsgruppen maktoumeen. Migrationsdomstolen gör i denna del inte någon annan bedömning. En första fråga att ta ställning till i målet är om hon enbart på grund av tillhörigheten till denna befolkningsgrupp riskerar sådan förföljelse vid ett återsändande att hon skall ges uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehövande i övrigt. En utgångspunkt vid denna bedömning

är att det bara i undantagssituationer är aktuellt att bevilja uppehållstillstånd till en asylsökande enbart på grund av tillhörigheten till en viss grupp (se MIG 2007:12).

Av utredningen i målet har framkommit att personer som är maktoumeen saknar en rad rättigheter. De kan inte ansöka om tillstånd att arbeta och har inte rätt att äga fast egendom, fordon eller näringsverksamhet. De har endast tillgång till subventionerad akutsjukvård. De kan inte legalt ingå eller registrera äktenskap. Därför kan de inte heller legalt registrera sina barn. Detta medför i sin tur att barnen inte har rätt till skolgång. I praktiken ger dock i allmänhet myndigheterna maktoumeen tillgång till basutbildning. De har inte rätt till id-kort som gör det möjligt att legalt resa utomlands.

Fråga är om den beskrivna diskrimineringen av maktoumeen kan anses uppnå en sådan intensitet att den innebär förföljelse i flyktingrättslig mening. Det är endast under vissa omständigheter som diskriminerande åtgärder innebär förföljelse. Detta kan vara fallet om en person utsätts för diskriminerande åtgärder som är av avsevärt menlig natur, till exempel allvarliga inskränkningar i rätten att förtjäna sitt uppehälle eller att utöva sin religion eller då personen utesluts från det allmänna undervisningssystemet (UNHCR:s Handbok om förfarandet och kriterierna vid fastställande av flyktingars rättsliga ställning artikel 54). I artikel 9 skyddsgrundsdirektivet (Rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet) definieras förföljelse som handlingar som är tillräckligt allvarliga till sin natur eller på grund av upprepning för att innebära en allvarlig överträdelse av de grundläggande mänskliga rättigheterna. Vad som framkommit om diskrimineringen av maktoumeen innebär enligt migrationsdomstolens bedömning inte att A riskerar så allvarliga inskränkningar i sina rättigheter vid ett återsändande att hon kan anses riskera förföljelse. Enbart den omständigheten att hon är maktoumeen medför därför inte att hon är att betrakta som flykting eller skyddsbehövande i övrigt (jfr Utlänningsnämndens två beslut den 18 mars 2005 med ärendenr UN 03/19271 och UN 04/9463 samt Asylum and Immigration Tribunals avgörande den 7 juni 2006, CG [2006] UKAIT 00048 artikel 88).

Fråga är därmed om A vid en individuell bedömning av hennes åberopade skyddsskäl är att betrakta som skyddsbehövande.

A har enligt egen uppgift inte varit med i något politiskt parti, men har diskuterat politik med sina vänner. Hon har inte haft några problem med de syriska myndigheterna före oroligheterna i Kamishly i mars 2004. Efter att ha blivit frisläppt stannade hon kvar i Syrien i drygt ett halvår utan att det hände henne något. Det finns därför, och mot bakgrund av den presidentamnesti som utfärdades i mars 2005 samt med hänsyn till vad UNHCR:s kontor i Damaskus uppgett, inte skäl att anta att hon skulle vara eftersökt av syriska myndigheter på grund av sin delaktighet i oroligheterna.

Av de rapporter som redogjorts för drar migrationsdomstolen slutsatsen att en person, som lämnat Syrien illegalt, i normalfallet inte löper någon risk att utsättas för asylgrundande behandling om han eller hon inte varit politiskt aktiv. Vidare anges i rapporten från Dansk Flygtningehjælp och Udlændingesservice att personer som är maktoumeen kan resa åter till Syrien om det kan visas att han eller hon har en bostad sedan tidigare och familj i Syrien.

A:s politiska aktivitet får sägas ha begränsat sig till deltagandet i oroligheterna i Kamishly. Det kan mot bakgrund av vad som framkommit beträffande de syriska myndigheternas intresse i dag för personer som deltagit i dessa

oroligheter inte anses sannolikt att A löper någon risk för asylgrundande behandling vid ett återvändande.

Inte heller vid en individuell bedömning av A:s skäl finner migrationsdomstolen således att hon har gjort sannolikt att hon vid ett återvändande till Syrien skulle riskera någon förföljelse eller annan behandling som medför att hon är att betrakta som flykting eller skyddsbehövande i övrigt enligt 4 kap. 1 eller 2 § utlänningslagen.

Eftersom A inte bedömts vara flykting kan hon inte flyktingförklaras eller beviljas resedokument.

A överklagade migrationsdomstolens dom till migrationsöverdomstolen och yrkade att hon skulle beviljas uppehållstillstånd samt erhålla flyktingförklaring och resedokument. Hon anförde i huvudsak följande till stöd för sin talan. Hon har som tillhörande gruppen maktoumeen inga medborgerliga rättigheter i Syrien. Hon kan inte beviljas medborgarskap, inte få en resehandling för att resa utomlands och i princip inte heller få rätt att återvända om hon illegalt lämnat landet. Hon har ingen rätt till utbildning utöver den sexåriga utbildning hon fått i Syrien. Hon har ingen möjlighet att ingå äktenskap, få ett barn registrerat, ta körkort eller äga ett fordon. Hon kan inte få ett legalt arbete och har ingen rätt till allmän sjukvård.

Hon har under flera år arbetat med bomullsskörden, ett arbete som merparten av hennes släktingar och vänner arbetat med. Detta arbete har skett till mycket låga löner eftersom de inte haft tillgång till andra arbeten. Hon har varit bosatt i Kamishly och har inte haft rätt att resa till huvudstaden eller till andra större städer i Syrien. Hon har varit begränsad till att röra sig inom det län där hon varit bosatt. För att resa till huvudstaden Damaskus krävdes att detta skedde illegalt efter att mutor betalats till någon tjänsteman. Hon har endast haft möjlighet att resa legalt ca femtio kilometer från hemorten.

Till den omständigheten att hon är och har varit fråntagen sina grundläggande fri- och rättigheter kommer att hon i samband med en politisk demonstration i mars 2004 gripits och därefter utsatts för tortyr och andra former av övergrepp och senare släppts. Migrationsdomstolen har på ett mycket cyniskt sätt gjort bedömningen att den omständigheten att hon varit kvar i Syrien i drygt ett halvår innan hon lämnade landet tyder på ett bristande intresse från myndigheternas sida. Domstolen bortser då helt från att hon inte kunde lämna landet illegalt och därför måste hitta en smugglare som kunde hjälpa henne ut ur landet, vilket tog tid eftersom det också innebar att familjen behövde samla ihop pengar till smugglaren. Under denna tid höll hon sig gömd hos vänner på olika adresser, uppgifter som inte ifrågasatts i målet. Hon har under denna tid varit eftersökt av myndigheterna, vilket var skälet till att familjen lät henne lämna landet. Domstolen har inte heller beaktat eller bedömt den omständigheten att hennes broder fortfarande är fängslad av syriska myndigheter för deltagande i just den demonstration som hon själv deltog i.

Det är viktigt att Migrationsöverdomstolen i sin prövning inte begränsar sig till de skäl hon har som tillhörande en etnisk minoritet eller samhällsgrupp utan även tittar på de omständigheter som gjorde att hon lämnade Syrien och den risk för förföljelse som detta innebär.

Migrationsverket medgav bifall till A:s överklagande i dess helhet. Såsom grund för medgivandet anförde verket att A är att betrakta som flykting i enlighet med 4 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716) då hon i hemlandet riskerar att utsättas för förföljelse på grund av sin tillhörighet till rasen alternativt nationaliteten eller samhällsgruppen maktoumeen. Verket ansåg således att A redan i egenskap av maktoumeen får anses riskera sådan diskriminering i sitt hemland, att hon är att betrakta som flykting. Vad gällde hennes i övrigt anförda individuella asylskäl är det inte tillräckliga för att hon skall anses som

flykting.

Migrationsverket anförde i huvudsak följande. Huvudfrågorna i målet är huruvida och i vilken mån kumulativ diskriminering kan utgöra förföljelse i utlänningslagens mening samt huruvida den diskriminering som maktoumeengruppen utsätts för når upp till den nivå som krävs för att den ska utgöra förföljelse. Utgångspunkten vid bedömningen av om flyktingskap föreligger är individen. För att diskriminering mot en viss folkgrupp skall nå upp till förföljelse i utlänningslagens mening krävs att den har en sådan intensitet och utbreddhet att redan tillhörigheten till folkgruppen medför en individuellt välgrundad fruktan för förföljelse för samtliga gruppmedlemmar. Tillhörighet till den typ av samhällsgrupp varom fråga är i målet är inte heller något som kan påverkas av individen utan ligger utanför gruppmedlemmarnas kontroll. Detta utgör en försvårande faktor i jämförelse med tillhörighet till vissa andra grupper där medlemskap är en följd av ett personligt ställningstagande.

Det kan endast undantagsvis komma ifråga att enbart tillhörighet till en folkgrupp skall kunna konstituera flyktingskap. Av doktrin och övriga rättskällor får det emellertid anses klart framgå att kumulativ diskriminering kan anses utgöra förföljelse. Frågan är därmed huruvida de syriska maktoumeenerna utsätts för sådan diskriminering att de är att betrakta som förföljda.

Statslösa kurder som betecknas som ajanib har en typ av ID-kort och kan ansöka om laissez-passer. Maktoumeener däremot har inte rätt att få ID-kort. Maktoumeener kan inte heller registrera sig vid "civil registrar office". De kan erhålla ett särskilt personbevis via en lokal moukhtar men denna handling saknar formell status. Maktoumeener saknar vidare ett stort antal fundamentala rättigheter; de saknar rösträtt, de kan inte resa utomlands, inte ansöka om arbetstillstånd samt inte äga fast egendom eller bedriva näringsverksamhet. Eftersom de inte får arbeta legalt har de inte heller rätt till subventionerad sjukvård utan endast akutsjukvård. Maktoumeener får inte heller studera på universitet, arbeta i "civil service" eller i armén. Maktoumeener får inte heller registrera äktenskap vilket i sin tur medför att de inte legalt kan registrera sina barn. Detta gör att barnen inte har rätt till skolgång. I praktiken ger myndigheterna enligt vissa källor emellertid i allmänhet maktoumeen tillgång till viss basal utbildning.

Det faktum att maktoumeener saknar rätt att erhålla identitetshandlingar och att registrera sig hos myndigheterna är av avgörande betydelse vid bedömningen. Maktoumeenerna saknar dessutom möjlighet att påverka sin situation då statslösheten går i arv. I doktrin påtalas även särskilt att rätten till "recognition as a person before law" utgör en fundamental rättighet. För maktoumeenerna kan därtill läggas begränsningar avseende möjlighet att lämna och återvända till Syrien och att arbeta legalt samt tillgång till sjukvård. De saknar möjlighet till annat än mycket basal utbildning. Gruppen har även enligt vad Migrationsverket kan bedöma begränsad tillgång till det syriska rättsväsendet. Det anfördes i viss landrapportering att maktoumeener kan arbeta i den "informella sektorn". Detta innebär dock att de är utlämnade till andra individer som agerar som någon form av bulvaner i syfte att maktoumeener skall kunna tillgodogöra sig egendom eller driva rörelse. Denna tillgång kan emellertid inte göras gällande rättsligt. Maktoumeenerna blir på detta sätt ytterst sårbara för godtycklig behandling och kan lätt komma att utnyttjas i arbetsförhållanden då de helt saknar rättigheter. Avsaknaden av de grundläggande ekonomiska och sociala rättigheter som här är fråga om är enligt verkets mening dessutom tillräcklig för att utgöra svåra inskränkningar i maktoumeenernas liv. Ytterligare en svår inskränkning är att gruppmedlemmarna inte kan registrera äktenskap samt de följer som detta får för barn som föds inom ett sådant förhållande.

Vid en jämförelse med andra statslösa grupper kan konstateras att de syriska maktoumeenernas utanförskap, enligt verkets bedömning, måste anses vara

mer allvarligt än ifråga om många andra grupper.

Även om alla de ovan redovisade förhållanden inte var och en för sig kan anses tillräckligt allvarliga medför den sammantagna bilden av maktoumeernas situation att de får anses utsatta för en kumulativ diskriminering som når upp till nivån för förföljelse. Verkets uppfattning är således att det är frånvaron av en mängd fundamentala rättigheter som i sig utgör förföljelsen i det aktuella fallet.

Det kan konstateras att förutsättningarna för ett tvångsvis verkställande av en utlännings tillhörande gruppen maktoumeen, enligt Migrationsverkets egen erfarenhet, är synnerligen begränsade. För det fall att Migrationsöverdomstolen inte delar Migrationsverkets inställning avseende A:s flyktingstatus måste således utredas huruvida hon bör medges uppehållstillstånd enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen på grund av synnerligen ömmande omständigheter.

Migrationsverket har inhämtat yttrande från Sveriges ambassad i Damaskus avseende situationen för statslösa kurder i Syrien.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2008-05-23, Wahlqvist och Åberg, referent), yttrade:

Migrationsöverdomstolen noterar inledningsvis att det är ostridigt i målet att A är statslös kurd från Syrien, tillhörande gruppen maktoumeen. Migrationsöverdomstolen gör ingen annan bedömning. Hennes ansökan prövas därför mot Syrien.

Migrationsöverdomstolen instämmer i migrationsdomstolens bedömning att enbart den omständigheten att A är maktoumeen inte medför att hon är att betrakta som flykting. Den diskriminering i olika avseenden som maktoumeener otvivelaktigt utsatts för innebär således enligt Migrationsöverdomstolens uppfattning inte att hon enbart på denna grund riskerar så allvarliga inskränkningar i sina rättigheter att hon vid ett återsändande kan anses riskera förföljelse i utlänningslagens mening.

Till följd av att A inte enbart genom sin tillhörighet till gruppen maktoumeen anses riskera förföljelse måste således en individuell bedömning av åberopade skyddsskäl göras.

Migrationsöverdomstolen konstaterar att Migrationsverket varken har ifrågasatt att A är maktoumeen eller de faktiska omständigheter i övrigt som hon har åberopat. Det saknas skäl för Migrationsöverdomstolen att göra någon annan bedömning i dessa avseenden. Bedömningen av hennes skyddsbehov skall därför göras med utgångspunkt från hennes asylberättelse.

Med hänsyn till vad A har åberopat finner Migrationsöverdomstolen därvid att hon sammantaget gjort sannolikt att hon känner en välgrundad fruktan för att utsättas för förföljelse vid ett återvändande till Syrien. Vid denna bedömning har förutom vad som anförts beträffande följderna av hennes politiska aktivitet även beaktats den särskilda utsatthet som följer av hennes tillhörighet till gruppen maktoumeen. Migrationsöverdomstolen finner vidare att A gjort sannolikt att hon inte kan, eller på grund av sin fruktan inte vill återvända till Syrien. A:s överklagande skall därför bifallas och hon skall beviljas permanent uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § utlänningslagen, flyktingförklaring och resedokument.

Migrationsöverdomstolens avgörande. Migrationsöverdomstolen upphäver migrationsdomstolens dom och Migrationsverkets beslut och beviljar A permanent uppehållstillstånd, flyktingförklaring och resedokument.

Kammarrättsrådet Gylling Lindkvist var skiljaktig och anförde:

-I likhet med majoriteten finner jag på av migrationsdomstolen anförda skäl att den allmänna situationen för statslösa kurder som är hemmahörande i Syrien och som tillhör gruppen maktoumeen inte är sådan att sökande med denna bakgrund är berättigade till skydd enligt utlänningslagen. Detta utesluter emellertid inte att enskilda sökande kan ha ett behov av sådant skydd, vilket får bedömas från fall till fall. - Inom asylrätten är det en grundläggande princip att det är den asylsökande som skall göra sitt behov av internationellt skydd sannolikt (se bl.a. MIG 2007:12 och 2007:37). Sökanden kan göra det genom att lämna en berättelse som framstår som trovärdig och sannolik (se Gerhard Wikrén och Håkan Sandesjö, Utlänningslagen med kommentarer, 8 uppl., s. 142 f.). - Det kan inledningsvis noteras att Migrationsverket under målets handläggning i Migrationsöverdomstolen inhämtat yttrande från Sveriges ambassad i Damaskus. Verket har ställt ett antal frågor till ambassaden avseende situationen för statslösa kurder i Syrien. Samtliga frågor är emellertid generella trots att det funnits anledning att också ställa frågor om A:s personliga förhållanden och trots att Migrationsverket när frågorna ställdes inte kunde ta utgången i målet för given. Ambassaden har i yttrandet också förklarat att ambassaden har möjlighet att bl.a. kontrollera huruvida en asylsökande är maktoumeen. Enligt min mening borde Migrationsverket när man ändå gjorde en ambassadförfrågan således också ha ställt en del frågor om A. Eftersom det finns en del oklarheter i målet, anser jag att målet bör utredas ytterligare. - Överröstad i frågan om ytterligare utredning bör inhämtas, gör jag bedömningen att A:s asylberättelse framstår som vag och detaljfattig. Redan under den inledande asylutredningen i november 2004 hänvisar A till ett intyg från moukthar och att hon är maktoumeen. Hon kan dock inte ange om hon är sunni- eller shiamuslim. Denna fråga kommer även upp under migrationsdomstolens muntliga förhandling. Hennes förklaring då till varför hon tidigare inte kunde uppge vilken inriktning inom islam som hon tillhör framstår inte som trovärdig. När det gäller hennes politiska aktiviteter har dessa i huvudsak bestått i att ha deltagit i en demonstration. Hon har uppgett att hon i samband med demonstrationen varit frihetsberövad under ca en månad. Hennes påståenden om att myndigheterna trots att hon frisläppts skulle ha fortsatt och sökt henne är vaga. Någon förklaring till myndigheternas agerande har hon inte kunnat lämna. Hon har inte heller kunnat lämna någon rimlig förklaring till varför myndigheterna eller säkerhetspolisen skulle ha eftersökt just henne och inte någon av hennes bröder eller annan familjemedlem. Vidare är hennes uppgifter om hur det varit möjligt för henne, såväl ekonomiskt som praktiskt, att lämna Syrien vaga och detaljfattiga. - Mot denna bakgrund har A inte gjort sannolikt att hon på grund av sin ras, nationalitet, politiska uppfattning eller tillhörighet till en viss samhällsgrupp skulle riskera asylgrundande förföljelse vid ett återvändande till Syrien. Hon är därmed inte att betrakta som flykting enligt 4 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716). Vidare har hon inte gjort sannolikt att hon vid ett återvändande till Syrien skulle riskera att straffas med döden eller att utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Hon är därför inte heller att betrakta som skyddsbehövande i övrigt 4 kap. 2 § samma lag. - Eftersom A inte bedöms vara flykting, skall hennes yrkanden om flyktingförklaring och resedokument avslås. - Det har inte konstaterats att det föreligger verkställighetshinder i A:s fall. Hon är då inte berättigad till uppehållstillstånd med stöd bestämmelserna om synnerligen ömmande omständigheter i 5 kap. 6 § utlänningslagen. - Mot denna bakgrund skall A:s överklagande avseende frågorna om uppehållstillstånd, flyktingförklaring och resedokument sålunda avslås.

Sökord: Diskriminering; Flykting; Förföljelse; Individuell prövning; Maktoumeen; Statslös; Syrien

Litteratur: UNHCR:s handbok om förfarandet och kriterierna vid fastställande av

